

זמני כניסת ויציאת השבת

ירושלים	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
4:40	5:54	6:33	
4:55	5:55	6:29	
4:44	5:53	6:27	
4:55	5:56	6:30	
4:56	6:00	6:30	
4:24	5:49	6:08	

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

תדיר ומקודש

מלכותא דארעא ודרקיעא

תמורות רבות מתרחשות בעולם בתקופה האחרונה, ובמיוחד בשבוע האחרון. סערות מדיניות רבות משמעות, שבהם עמים מתקוממים נגד ההנהגה, ומבקשים ותובעים הנהגה שתהיה קשובה יותר לרחשי לב העם. דברים אלו מפתיעים את כל העולם הצופה ומתבונן בדברים מהצד בהשתאות.

אף שהדברים מתרחשים במקומות בהם כמעט ואין יהודים, בכל זאת כולם מבינים שגם לעם היהודי יש משמעות מרחיקה לכת מכל המתרחש, ורק בימים האחרונים שמענו על מקרה של בית כנסת שנשרף על ספרי התורה שבו, רחמנא ליצלן, באחת המדינות בהם התרחשו אותם מאורעות.

ומה ביכלתנו לעשות?

יודעים אנו כי לב מלכים ושרים ביד ה', וכל המתרחש אינו תוצאה טבעית של מהלכים טבעיים, מה עוד שבדרך הטבע אף אחד לא האמין שכך יתרחשו אירועים מסוג זה. הכל מכוון בגזירת עליון, והדברים מראים לנו בעליל, כי יש מלך העולם, שלו נאה המלוכה, והוא ממליך מלכים משפיל גאים ומגביה שפלים.

כשקורים זעזועים מעין אלו במלכותא דארעא, עלינו להגביר יותר את השתעבודותינו המוחלטת למלכותא דרקיעא, ולהכריז על קבלת עול מלכותו יתברך.

אחד הדברים שבהם יכולים אנו להראות את קבלת עול מלכותו באהבה, הוא בתוספת חיזוק בשמירת השבת, ובכבוד, שהוא יום המלכות. ובכך נוכל להנצל מחבלי משיח.

חודש קידשה רק את המוספים הבאים מחמת ראש חודש, ולא הועילה למוספים הבאים מחמת שבת של ראש חודש? הרי כשם שקדושת ראש החודש קידשה את קרבנות המוספים שבאים מחמת דין ראש חודש, כך היא קידשה את המוספים שבאים באותו יום מחמת קדושת השבת, ואם כך אף קרבנות המוסף של שבת כשראש חודש חל בשבת, אף הם קדושים בקדושת ראש חודש, וממילא קרבנות השבת הם תדיר ומקודש, לעומת קרבנות ראש חודש שהם מקודש בלבד, ותדיר ומקודש קודם למקודש, ואין ראייה שתדיר בלבד קודם למקודש.

אחד מגאוני האחרונים, רבי ירוחם פישל פערלא, פירש עוד במהלך דברי הגמרא, שבהתחלה סברה הגמרא שקרבנות ראש חודש שחל בשבת קדושים יותר מקרבנות השבת, וזאת משום שהשבת מועילה לקדש את קרבנות ראש חודש, אבל ראש חודש אינו מוסיף כלום בקדושת השבת, שהשבת קדושה יותר מקדושת ראש חודש. ונמצא שקרבנות ראש חודש קדושים גם בקדושת השבת וגם בקדושת ראש חודש, ואילו קרבנות השבת קדושים רק בקדושת השבת. ועל זה דחתה הגמרא, שלא כך הוא הדבר, כי קדושת ראש חודש אף היא מוסיפה מעלה בקדושת השבת, אף שהשבת קדושה בקדושה יתירה.

למדנו מסוגיית גמרא זו, כי כאשר מצטרפים שני קדושות יחד, אין זה רק מקריות של מפגש בין שני מערכות קדושה, אלא שניהם מצטרפים לקדושה אחת גבוהה יותר, ולכן אף קדושת השבת מתעלית על ידי קדושת ראש חודש. נצל שבת מיוחדת זו, להתעלות בקדושה על קדושה, ולזכות לחודש טוב ומבורך, לחודש שמרבים בו שמחה.

התדיר, גוברת על מעלת המקודש, וכשיש תדיר מול מקודש, התדיר קודם. דוחה הגמרא את הראיה:

אטו שבת למוספין אהני לתמידין לא אהני - וכי קדושת השבת הועילה רק לקדש את המוספים ולא הועילה לקדש את התמיד שבא בשבת? הרי כשם שהמוסף התקדש מחמת שהוא חובת היום הקדוש, כך גם התמיד שקרב בשבת, התקדש בקדושת השבת, שהרי הוא בא מחמת חובת היום, והיום הוא שבת. וכיון שגם קרבן התמיד של שבת קדוש בקדושת השבת, הרי הוא תדיר ומקודש, שהרי קרבן תמיד קרב גם כל יום, לעומת המוסף שהוא רק מקודש, ולכן דין הוא להקדים את התמיד שהוא תדיר ומקודש, למוסף שהוא מקודש, ואין ראייה שקרבן שיהיה בו מעלת תדיר בלבד, יהיה קודם לקרבן שיהיה בו מעלת מקודש בלבד.

ממשיכה הגמרא ומנסה להביא ראיה לספק:

תא שמע - בא ותשמע לפשוט את הספק ממה ששינו: **מוספי שבת קודמין למוספי ראש חודש** - כאשר חל ראש חודש בשבת, ויש לפנינו הקרבת שתי מערכות קרבנות מוסף, גם של שבת וגם של ראש חודש, קרבנות המוסף של שבת קודמים להקרבת מוסף ראש חודש. והנה, המוסף שבא מחמת ראש חודש, קדושתו נעלית יותר מהמוסף שבא מחמת השבת, שראש חודש נקרא בתורה מועד, ואילו השבת לא נקראת בתורה מועד, ועוד שבקרבנות המוסף של ראש חודש יש גם קרבן חטאת המכפר על חטא, ומערכת מוסף זה קדושה יותר ממערכת קרבן המוסף של שבת שהוא כולל קרבן עולה בלבד, ובכל זאת קרבנות השבת קודמים בהקרבתם לקרבנות ראש חודש, כיון שהשבת תדיר יותר מראש חודש, הרי שהתדיר קודם למקודש.

דוחה הגמרא את הראיה: **אטו ראש חודש למוספין דידיה אהנו למוספי שבת לא אהנו** - וכי מעלת ראש

שבת ראש חודש, יש בה יחודיות יתירה על כל שבת. עם היות השבת גבוה מעל גבוה, אך כשמצטרף אליה עוד מועד של קדושה, אף השבת מתעלית עמה, ולכן כשמגיע ראש חודש ונפגש עם השבת, הוא מעלה אף את השבת לקדושה נוספת ויתירה על כל שבת.

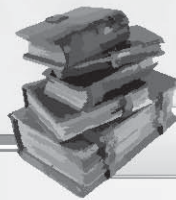
דבר זה מפורש הוא בגמרא במסכת זבחים דף צ' ודף צ"א, גמרא אותה עומדים ללמוד בסדר הדף היומי בשבוע הקרוב.

הבה ונלמד מעט את דברי הגמרא, גם כהכנה לדרך היומי:

איבעיא להו - הסתפקו בני הישיבה, **תדיר ומקודש איזה מהם קודם** - כאשר מונח לפני הכהן בבית המקדש שני דברים קדושים שטעונים הקרבה, למשל שיש לפניו שני כלים של דם לזרוק מהם, באחד מהם דם של קרבן הקרב בתדירות, כמו דם של קרבן תמיד שקרב פעמיים ביום מידי יום, וקרבן זה קדוש בקדושת עולה, ובשני דם של קרבן לא תדיר כל כך, כמו דם של קרבן חטאת שבא לכפר על חטא, אבל הוא קדוש יותר מקדושת דם העולה, איזה מהם יקדים לזרוק. ומבארת הגמרא את צדדי הספק: **תדיר קודם משום דתדיר** - האם התדיר קודם בגלל המעלה שיש בו שהוא תדיר, והכלל הוא שתדיר ושאינו תדיר תדיר קודם. **או דילמא מקודש קדים דקדיש** - או שמא המקודש קודם, כיון שיש בו מעלה שהוא מקודש יותר, ומקודש יותר קודם לדבר שאינו מקודש כל כך.

מביאה הגמרא ראיה כדי לפשוט את הספק:

תא שמע - בא ותשמע לפשוט את הדבר ממה ששינו: **תמידין קודם למוספין** - הקרבת קרבן התמיד קודמת להקרבת קרבנות המוסף בשבת ובמועד, לפי שהתמיד תדיר יותר. **ואף על גב דמוספין קדישי** - למרות שהמוספים קדושים יותר מקרבן התמיד, שהרי הם באים מחמת קדושת השבת והמועד, ובכל זאת הקרבת התמיד קודמת. הרי מוכח, שמעלת

פניני הלכה

שאלה: מי ששכח לומר "רצה" או "יעלה ויבוא" או את שניהם בברכת המזון בשבת זו שהיא שבת ראש חודש, מה דינו?

תשובה: מי שאמר "רצה" ולא אמר "יעלה ויבוא", אם כבר המשיך בברכה הבאה, אינו חוזר ומתקן, שהוכרת ראש חודש אינה הזכרה מחוייבת, כיון שמדין ראש חודש אין חיוב לאכול דווקא סעודת פת עם ברכת המזון. ואם עדיין לא התחיל ברכת הטוב והמטיב, צריך לומר ברכה מיוחדת בנוסח זה: **ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שנתן ראשי חדשים לעמו ישראל לזכרון.** ולאחר מכן ממשיך בברכת הטוב והמטיב.

מי שאמר "יעלה ויבוא" ולא אמר "רצה", אם עדיין לא התחיל את ברכת הטוב והמטיב אומר ברכה מיוחדת להזכרת השבת, ואינו מזכיר בה את ראש חודש. וזהו נוסח הברכה: **ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם, שנתן שבתות למנוחה לעמו ישראל באהבה לאות ולברית, ברוך אתה ה' מקדש השבת.** ואם כבר התחיל את ברכת "הטוב והמטיב" צריך לחזור לתחילת ברכת המזון, ולומר שוב גם "רצה" וגם "יעלה ויבוא". ואם כשחזר אמר רק "רצה" ולא אמר "יעלה ויבוא", וסיים את הברכה ועדיין לא התחיל את ברכת הטוב והמטיב, יש אומרים שצריך לומר את הברכה המיוחדת של ראש חודש, כמו במי שבירך פעם ראשונה ולא הזכיר יעלה ויבוא. אך ספק בברכות להקל, ולא יברך ברכה זו.

מי שלא אמר את שניהם, אם עדיין לא התחיל את ברכת הטוב והמטיב, מזכיר בתוך הברכה המיוחדת גם את ראש חודש, וכך אומר: **ברוך אתה ה' אמי"ה שנתן שבתות למנוחה לעמו ישראל באהבה לאות ולברית וראשי חדשים לזכרון, ברוך אתה ה' מקדש השבת.** ויש אומרים שיהיה נוסח: **ברוך אתה ה' מקדש השבת וישראל וראשי החדשים.** וכך נוהגים.

מקורות: שולחן ערוך אורח חיים סימן קפ"ח, ונשאי כלים שם. לגבי הנידון במי ששכח רצה ואמר יעלה ויבוא, ראה משנה ברורה שם ס"ק כ"ט, ומלשונו מתבאר שהברכה הראשונה שבירך והזכיר בה יעלה ויבוא אינה חשובה כלל, ולכן הברכה השניה שהזכיר בה רצה היא הברכה הראשונה, ולפי זה נראה שאם לא הזכיר בה יעלה ויבוא, דינו כמו בכל מי שבירך ברכת המזון בראש חודש בלי להזכיר יעלה ויבוא, אף שכבר הזכיר בפעם הראשונה. אך עיין בשולחן ערוך הרב שם סעיף י"ג שמשמע שההזכרה הראשונה לא התבטלה לגמרי, ומחוייב רק בהזכרת השבת. וראה שו"ת ארץ צבי א, כד ולהלכה בספר ברכת הבית שער י"ז סעיף כ"ט.

לשון חכמים

כתיב (ישעי' סו, כג) והיה מדי חדש בחדשו כו' שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות. ויש לדקדק, למה הקדים חודש לשבת.

ואמו"ז (בעל החידושי הרי"ם) ז"ל אמר, כי החודש בחי ראשית, כי "ראש" חודש להבא. ושבת בחי אחרית כי יום השבת לשעבר כדאיתא במס' נדרים (ס, א). ולכן הקדים החודש עד כאן דבריו.

ונראה לבאר הענין. דכתיב (ישעי' מח, יב) אני ראשון ואני אחרון, והקדוש ברוך הוא וברוך שמו לפניו עבר והוה ועתיד הכל אחד. והנה עולם הזה יש בו הארה מבחי' מה שהי' ומה שיהי'. ובראש חודש מתגלה הארה מבחי' ראשית, כענין שאומרים (בתפילת מוסף לשבת ראש חודש) "אתה יצרת עולמך מקדם", והוא הציור שהי' לפניו ית"ש קודם שנברא בפועל. ושבת הוא תכלית הבריאה, רמז ליום שכולו שבת, ומתגלה בו הארה ממה שיהי'. וכתיב (יחזקאל מו, א) שער החצר הפנימית (הפונה קדים) כו' (וביום השבת יפתח, וביום החודש יפתח). שבת בחי פנימיות הבריאה, כי עולם הזה שבראו הקב"ה, יש בו פנימיות רוחניות שאינה יכולה להתגלות עתה עד לעתיד דכתיב (ישעי' יא, ט) מלאה הארץ דעה כו'. ולכן ביום השבת יפתח מעין עוה"ב. 'הפונה קדים' הוא בחי' ביום החודש יפתח שהוא הארה מבחי' ימי קדם קודם שנברא העולם כנ"ל.

שפת אמת ויקרא החודש תרנ"ז

אמרת השבת

אתה יצרת עולמך מקדם, כלית מלאכתך ביום השביעי, אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות. מתוך נוסח הברכה למוסף שבת ראש חודש

צריכים להבין מה השייכות בין הדברים, שפותחים בבריאת העולם וקידוש השבת, ומסיימים בבחירת עם ישראל מכל האומות?

בספר **נפש חיה** [לרבי חיים אלעזר וואקס] על התורה ביאר את הדברים על פי מה שאמרו במדרש (בראשית רבה, יא) תני רבי שמעון בן יוחאי, אמרה השבת לפני הקדוש ברוך הוא, רבן העולמים לכל הימים יש בן זוג ולי אין בן זוג? אמר לה הקדוש ברוך הוא כנסת ישראל היא בן זוגך.

זהו איפוא כוונת הברכה, כלית מלאכתך ביום השביעי, נמצא איפוא שליום זה אין בן זוג, ומשום כך: אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות, וכנסת ישראל יהיה בן זוג של השבת.

ובספר **הגינות הגר"י** [לרבי יעקב קאנטראוויץ] פירש, שכליו המלאכה ביום השביעי היה כמו הכנסת נשמה לקיום העולם, וכשם שהעולם זקוק לנשמה כללית המקיימת אותה היא השבת, כך כל היצורים צריכים נשמה המקיימת אותם, ונשמת מין האדם הוא עם ישראל שנבחר מכל האומות. זהו השייכות בין הדברים, שקדושת השבת מקיימת את בריאת העולם של ששת ימי בראשית, וקדושת ישראל מקיימת את המין האנושי.

פרשת השבת

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבקו לבו תקחו את תרומתי: כה, ב

את מוצא שתי תרומות בחר בהן הקב"ה, אחד למשכן ואחד לכהנים, תרומות כהנים על מנת שיהיו בני תורה, אמר רבי ינאי כל כהן שאינו בן תורה מותר לאכול על קברו תרומה, א"ר יצחק בשם רבי יוחנן ראה מה כתיב (יחזקאל כב) כהניה חמסי תורת ויחללו קדשי, למה בין קדש לחול לא הבדילו, ובין הטמא לטהור לא הודיעו, כיון שאינו בן תורה אינו יודע להבדיל בין קדש לחול ובין הטמא לטהור, ואומר (שם) 'קדשי בזית ואת שבתותי חללת, למה מבזה את הקדשים שאינו יודע לשמור שבת, ראה כמה חביבה תרומת כהנים שנתנה לכהנים בני תורה, אבל תרומת המשכן קראה הקב"ה לשמו שניא ויקחו לי תרומה.

מדרש תנחומא תרומה, א

בספר זכור ושמור הביא לפרש את דברי המדרש, כי הברכה במלאכת חול באה משביתת שבת, וכן הברכה של חולין באה מהפרשת תרומה ומהחזקת תלמידי חכמים, ומזה באה הברכה לעסק המחזיקים בתורה ובלומדיה.

ועל זה אמרו, למה מבזה את הקדשים והתרומה? לפי שאינו יודע לשמור שבת, וממילא אינו יודע שהברכה בימות החול באה משבת, ולכן גם אינו מבין אל לבו שהברכה בכל העסקים באה בזכות החזקת תלמידי חכמים. ועל זה המשיך המדרש, שלכן נאמר ויקחו לי תרומה, ולא נאמר ויתנו לי תרומה, כי על ידי התרומה הם לוקחים ברכה כמעשי ידיהם.

מעשה לשבת

הארנק שלא נמכר בשבת

ביום שני כבר שבו ההורים לחנות, ובאמצע היום פתאום הופיעה הנסיכה המדוברת, ירדה מהמרכבה ונכנסה בריצה לחנות, כשהיא מדברת במהירות ומבקשת את הארנק אותו ראתה בשבת, תוך כדי שהיא מסבירה שיש לה היום נשף מלכותי בו היא צריכה להשתתף, והיא רוצה להופיע בו דווקא עם הארנק הזה שמצא חן בעיניה, והיא מוכנה לשלם על הארנק את מלוא המחיר שהם דרשו, תוך כדי שהיא מניחה על השולחן לעיניהם המשתאות של בני הזוג חמש מאות זלוטי טבין ותקילין, כשהיא נוטלת את הארנק וממהרת לצאת מהחנות בריצה אל המרכבה שהמתניתה לה, ועד מהרה נסעה ונעלמה מהאופק.

ההורים שהבינו מהדברים שהיה כאן דין ודברים בין הנסיכה ובין בתם שעמדה בחנות בשבת, קראו לבת ושאלו אותה מה בדיוק אירע עם הנסיכה. הבת סיפרה להם את כל הסיפור, כשהיא מסיימת את דבריה: "מה אתם חושבים, ששבת הוא מפסיד? להיפך שמירת שבת מביא רווח!"

בשבועות הקרובים, החנות כבר היתה סגורה בשבת, סיים הגר"ז מבריסק את סיפורו. מעתה צא וחשוב, המשיך הרב מבריסק לענות לבן שיחו, עד כמה חשובה השפעת החינוך של בנות ישראל, אם בת אחת השכילה לעמוד במבחן כה קשה של שמירת שבת מול ציווי ההורים, ובחכמתה השכילה להביא שאף הוריה ישובו לשמור שבת.

כולו, ביקשה על כל חפץ שחשבו לקנות, בערך פי עשר ממחירו המקורי, וכל הקונים כששמעו את המחיר הגבוה, סבו על עקבותיהם ויצאו את החנות בפחי נפש.

באמצע יום השבת נכנסה נסיכה לחנות, וביקשה לקנות ארנק יוקרתי. לאחר שבחרה לעצמה הנסיכה את אחד הארנקים שבחנות שמצא חן בעיניה, ארנק ששווי האמיתי היה כחמישים זלוטי, שאלה את הנערה המוכרת למחיר, והנערה ענתה שמחירו הוא חמש מאות זלוטי. סכום אדיר ואגדי בשביל ארנק אחד.

הנסיכה התחילה לעמוד על המקח, וכבר התרצתה לתת אפילו שלוש מאות זלוטי, שגם הוא היה סכום לא מבוטל כלל. אבל הבת עמדה בסירובה, דווקא חמש מאות זלוטי, ולא אחד פחות, והנסיכה הלכה לדרכה.

הצדיק רבי זאב אידלמן זצ"ל מילידי העיר בריסק, סיפר שפעם שאלו את הרב מבריסק הגר"ז סולובייצ'יק זצ"ל, מדוע הוא כל כך נלהב מהקמת מוסדות החינוך של היראים לבנות ישראל, דבר שהיה חידוש באותם ימים, הרי גם במוסדות אלו לא הכל מתנהל לשביעות רצונו המלאה, ויש עוד מקום לשיפור רב, ובכל זאת הרב מבריסק רואה במוסדות אלו חשיבות עליונה. במקום תשובה, פתח הרב מבריסק בסיפור:

מעשה שהיה בעירו בריסק, באחד מיהודי העיר שלא הלך בדרך התורה והמצוות, אך את בתו הסכים לשלוח למוסד היהודי "בית יעקב". אותו יהודי היה מנהל חנות לארנקים ותיקים יוקרתיים, והוא ראה חיל בעסקיו, כשהוא ורעייתו היו עומדים בחנות אף ביום השבת רחמנא ליצלן. בהודמנות מסויימת היו צריכים בני הזוג ליסוע אל מחוץ לעיר, ולהעדר ממנה דווקא בשבת, ואילצו את בתם שתמכור בחנות בימים הקרובים בהם ייעדרו מהעיר.

הבת שהתחנכה במוסד של שומרי תורה ומצוות, והתחנכה על שמירת שבת, לא רצתה לחלל את השבת, ומנגד לא רצתה לצער את אביה בסירוב לעמוד בחנות גם בשבת. גמרה אומר בלבה לעמוד בחנות אף בשבת, אך לבקש על כל חפץ מחיר מופרז ומוגזם בעליל, כך לא יקנו בשבת, והיא תשמור על השבת. חשבה ועשתה. וכך במשך היום

דבריהם הם זכרונם

הגאון רבי יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק זצ"ל ראש ישיבת בריסק - ב' אדר א' תשמ"א - 30 שנה להסתלקותו

מעתיק השמועה היה הגר"ד סולובייצ'יק זצ"ל, שהעמיד תלמידים הרבה בישיבתו הגדולה, בה מסר שיעורים מידי יום ביומו, לפני המוני תלמידים שהתדפקו על דלתותיו, לשמוע את מתק שפתיו בהטעימו את צוף נועם עיון התורה בדרך אותה קיבל מאביו הגר"ז זצ"ל ולמעלה בקודש.

באחד משיעוריו ביאר את המחלוקת שנחלקו הלל ושמואי הזקן (במסכת ביצה טז, א), ששמואי היה כל ימיו אוכל לכבוד שבת, מצא בהמה נאה היה אומר זו לשבת, מצא אחרת נאה הימנה מניח את השניה ואוכל את הראשונה. אבל הלל הזקן מדה אחרת היתה לו, שכל מעשיו לשם שמים, שנאמר ברוך ה' יום יום. ופירש רש"י שהלל היה בוטח בה' שתודמן לו בהמה נאה לשבת. וצריך ביאור כמה נחלקו.

וביאר הגר"ד לפי מעשה שראה אצל אביו הגר"ז, שבעת המלחמה היה מקפיד לאכול כפי הצורך של כל יום, ולא קימץ באוכל כדי להשאיר למחרת, ובטח בה' שיומין לו למחרת את צרכיו. אך ביום לפני יום הכפורים השאיר לעצמו אוכל לערב יום הכפורים, בהטעימו כי בטחון שייך על גשמיות, אבל אכילת ערב יום הכפורים שהוא רוחניות, אין סומכים בה על בטחון.

ולפי זה מובן, ששמואי הזקן סבר שאף באכילת שבת אין לסמוך על בטחון, וכיון שזה אכילה רוחנית, וברוחניות אין לסמוך על בטחון. אבל הלל הזקן סבר, שסוף סוף זה דבר אכילה, ובאכילה שהוא דבר גשמי אפשר לסמוך על בטחון, כי אכילת השבת אין עניינה אכילה רוחנית, אלא אכילה גשמית שהיא עצמה עונג שבת.

קוראי עונג

לכבוד מצבת הגליון "ישמחו" להנחלת נאם כבוד השבת וקדושתה.

בתור קורא נהנה של הגליון "ישמחו", ברצוני לראות מדוע, לדעתכם, אומרים "מוצאי שבת" הלשון רבים ולא "מוצא שבת" הלשון יחיד. הרי לא יתכן שההסבר טמון בהפרש של השעות הרחבה העולם, כי אנוח לא אומרים "קבלות שבת", אלא "קבלת שבת".

תודה מראש על התשובה.

חיים יעקובוביץ

אנטוורפן

תשובת המערכת:

שאלה מעניינת, ולא מוצאן שמדברים עליו. ואדרבה, אנו שמחים לשתף את הקוראים בשאלה מעניינת זו שמא אחד הקוראים יודע אם מדובר על כך באוצר מקרא, ואם יש לכך הסבר באחד מספרי הקודש.

אך הלא ידועה, נראה לומר, כי התשובה לכך פשוטה, וכפי שיבוא:

התואר "מוצאי שבת" אינו מתייחס לרגע של יציאת השבת ותו לא, אלא הוא מתייחס לכל הלידה שלאחר השבת, של אותה צמן מלפני "מוצאי שבת", בשונה מהתואר "כניסת השבת" המכיל רק לרגע מסוים של כניסת השבת.

כון שהתואר "מוצאי שבת" מתייחס לכל הצמן הארוך הנה, שכלו נמשך אחר הצמן של יציאת השבת, לכן מתייחס איפוא השימוש בהלשון רבים, על כל השעות הרבות שהם כולל מרובים את "יציאות השבת".

ואז, יתכן שבאותה לשון זו הינה לשון נופת על לשון, בהתאם ללשון המשנה בתחילת מצבת שבת שזו שמה קרוי הפרק הראשון של שבת "יציאות השבת". אולי לשון זו הינה על מלכות הוצאה בשבת ולא על צמן יציאת השבת, יתכן שהשתמשו בה לשון מושאלת אף על צמן יציאת השבת ולכן מלפני צמן יציאת השבת התואר "מוצאי שבת".

ואם כתבתם קי, אלא כרצונה.

יְדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים!

בשבוע זה אנו קוראים בפרשת השבוע, על הצווי לאסוף את התרומות מבני ישראל בלם לצורך הקמת המשכן והגלים שבו ובגדי הכהונה.

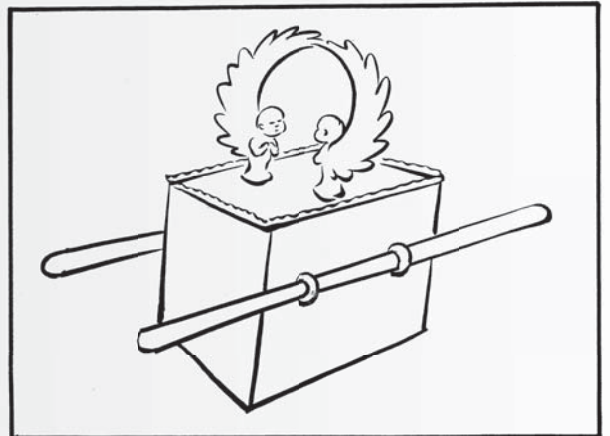
גם אנו לומדים את פירוט צורת המשכן והגלים שבו, כל כלי מציאה חמרים יש לעשותו, ואיך צורתו אמונה להקאות.

במרכז המשכן, בקדש הקדשים, עמד ארון הקדש, שבו היו לוחות הברית, ומעל הארון היו הכרובים פורשי כנפים איש אל אחיו.

על צורת הכרובים אומרים חז"ל, שהם היו בצורת תינוקות. ולמדונו בבותינו, כי הרמז בזה הוא, שעקר השקצת השכינה, באתה על ידי התינוקות והילדים, שהם הערבה לקדשת עם ישראל ולנצחיותו.

והנה דורש הגאון הצדיק רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל, מנסד וראש ישיבת "חכמי לובלין", המפרך בכל העולם פמתקן תקנת למוד ה"דף היומי", כי חז"ל למדו אותנו, כי כל כלי המשכן, אם לא היה לבני ישראל מספיק זקב, יכולים לעשותם מכל מיני מתכות אחרות, מלבד הכרובים שיעולם היו צריכים להעשות רק מזהב טהור, ואין לעשותם מכל מתכת אחרת.

ונשאלת השאלה, מה טעם השתנו הכרובים בענין זה מכל מלאכת המשכן?

אלא, המשיך רבי מאיר בהקמת קול, הכרובים מסמלים את התינוקות הרבים, מושום כך מקומם היה על ארון הלווחות, כדי ללמדנו שמטלת עלינו חובה קדושה לחנך את הילדים לחיי תורה וללמוד התורה. וכאשר מדבר בתפקיד קדוש זה, של חנוף הדור הצעיר, אי אפשר לצאת ידי חובה בקטנות או במשהו בערף, צריכים לעשות את זה דוקא בשלימות הכי גבוהה, דוקא בזהב טהור.

ילדים יקרים!

בשאתם קוראים שורות אלו, ויודעים את החשיבות שלכם בעם ישראל, עד כמה תלויה בכם השקצת השכינה, ועד כמה צריכים להשקיע בכם בצורה הקרה והשלמה ביותר, תדעו ותזכרו גם שיש שני דברים שלמדנו עליהם שהם יותר מבניית המשכן, והוא למוד התורה של תינוקות של בית רבן, ושמירת השבת. שני אלו אינם דוחים את בניית המשכן.

תזכרו זאת, ותבינו את הערך של למוד התורה שלכם, יחד עם הערך החשוב של שמירת השבת במלוא השלימות, בבחינת זקב טהור.

שבת שלום

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030